

1553/1/Panchenko_Improvement_%20of_%20accounting.pdf [in Ukrainian].

7. Podatkovyj kodeks Ukrainy (02.12.2010) № 2755–VI. Zakonodavstvo Ukrainy. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> [in Ukrainian].

8. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy Polozhennya (standart) bukhhalters'koho obliku 10 «Debitors`ka zaborgovanist`» (08.10.1999) № 237. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99> [in Ukrainian].

9. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy Polozhennya (standart) bukhhalters'koho obliku 11 «Zobov'yazannya» (31.01.2000) № 20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00> [in Ukrainian].

10. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy Polozhennya (standart) bukhhalters'koho obliku 26 «Vy`platy` pracivny`kam» (28.10.2003) № 601. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03> [in Ukrainian].

11. Chaly`j I. (2015). Zabezpechennya ta rezervy` : oblikovi osobly`vosti. Vse pro buxgalters`ky`j oblik: Vol. 49 (pp. 5 – 12) [in Ukrainian].

Дані про автора

Малярчук Ірина Іванівна,

канд. екон. наук, доцент кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і оподаткування Української академії друкарства

e-mail: lotoshka72@gmail.com

Данные об авторе

Малярчук Ирина Ивановна,

канд. экон. наук, доцент кафедры финансово-экономической безопасности, учета и налогообложения Украинской академии печати

e-mail: lotoshka72@gmail.com

Data about author

Iryna Malyarchuk,

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Financial and Economic Security, Accounting and Taxation of the Ukrainian Academy of Printing

e-mail: lotoshka72@gmail.com

УДК 331.5:314.17

БОДНАР Н.Р.

Теоретичні аспекти забезпечення трудоресурсної безпеки України

Предметом дослідження є понятійно-категоріальний апарат трудоресурсної безпеки та основні теоретичні аспекти її забезпечення.

Метою дослідження є уточнення базових понять, що визначають суть трудоресурсної безпеки, та висвітлення особливостей їхнього взаємозв'язку.

Методи дослідження. В роботі використано системний підхід, у межах якого застосовано методи: аналізу і синтезу, індукції та дедукції – для узагальнення та уточнення базових понять трудоресурсної безпеки; структурно-функціональний – для дослідження основних аспектів забезпечення трудоресурсної безпеки; метод класифікації – для визначення основних загроз трудоресурсній безпеці.

Результати роботи. На основі аналізу теоретичних аспектів забезпечення трудоресурсної безпеки було уточнено суть базових понять, обґрунтовано їх взаємозв'язок, визначено сукупність загроз для трудоресурсної безпеки України.

Галузь застосування результатів. Вирішення проблем забезпечення трудоресурсної безпеки нашої країни; формування методичної бази підготовки здобувачів вищої освіти за галуззю знань соціальні та поведінкові науки.

Висновки: 1) аналіз понятійно-категоріального апарату дав можливість визначити особливості взаємозв'язку основних його складових – трудових ресурсів і трудового потенціалу та їхній вплив на рівень трудоресурсної безпеки. 2) визначено, що взаємозв'язок основних складових трудоресурсної безпеки відбувається у формі кругообігу, збалансованість якого визначає рівень трудоресурсної безпеки; 3) забезпечено інформаційну платформу для подальшої роботи у напрямку формування механізму протидії загрозам трудоресурсній безпеці.

Ключові слова: трудоресурсна безпека, трудоресурсне забезпечення, трудові ресурси, трудовий потенціал, загрози трудоресурсній безпеці.

Теоретические аспекты обеспечения трудоуросурсной безопасности Украины

Предметом исследования является понятийно–категориальный аппарат трудоуросурсной безопасности и основные теоретические аспекты её обеспечения.

Целью исследования является уточнение базовых понятий, определяющих суть трудоуросурсной безопасности и освещения особенностей их взаимосвязи.

Методы исследования. В работе использован системный подход, в рамках которого были применены методы: анализа и синтеза, индукции и дедукции – для обобщения и уточнения базовых понятий трудоуросурсной безопасности; структурно–функциональный – для исследования основных аспектов обеспечения трудоуросурсной безопасности; метод классификации – для определения основных угроз трудоуросурсной безопасности.

Результаты работы. На основе анализа теоретических аспектов обеспечения трудоуросурсной безопасности были уточнены суть базовых понятий, обосновано их взаимосвязь, определена совокупность угроз для трудоуросурсной безопасности Украины.

Область применения результатов. Решения проблем обеспечения трудоуросурсной безопасности нашей страны; формирование методической базы подготовки соискателей высшего образования по области знаний социальные и поведенческие науки.

Выводы: 1) анализ понятийно–категориального аппарата дал возможность определить особенности взаимосвязи основных его составляющих – трудовых ресурсов и трудового потенциала, а также их влияние на уровень трудоуросурсной безопасности. 2) определено, что взаимовлияние основных составляющих трудоуросурсной безопасности происходит в форме круговорота, баланс которого определяет уровень трудоуросурсной безопасности. 3) обеспечено информационную платформу для дальнейшей работы, направленной на формирование механизма противодействия угрозам трудоуросурсной безопасности.

Ключевые слова: трудоуросурсная безопасность, трудоуросурсное обеспечение, трудовые ресурсы, трудовой потенциал, угрозы трудоуросурсной безопасности.

BODNAR N.R.

Theoretical aspects of ensuring the labor and resource security in Ukraine

The subject of research is the conceptual and categorical apparatus of labor and resource security and the main theoretical aspects of its support.

The aim of the study is to clarify the basic concepts that define the essence of labor and resource security and highlighting the features of their relationship.

Research methods. In this work a systematic approach was used in which the following methods were applied: analysis and synthesis, induction and deduction – to summarize and clarify the basic concepts of labor and resource security; structural and functional – to study the main aspects of ensuring labor and resource security; classification method – to identify the main threats of labor and resource security.

The results of the work. Based on the analysis of theoretical aspects of ensuring labor and resource security, the essence of the basic concepts was clarified, their interrelation was grounded, the set of threats to the labor and resource security of Ukraine was determined.

The scope of the results. Solving the problems of ensuring the labor and resource security of our country; the formation of a methodological basis for the preparation of candidates for higher education in the field of knowledge social and behavioral sciences.

Conclusions: 1) analysis of the conceptual and categorical apparatus made it possible to determine the features of the relationship of its main components – labor resources and labor potential, as well as

their impact on the level of labor and resource security. 2) it is determined that the mutual influence of the main components of labor and resource security occurs in the form of a cycle, the balance of which determines the level of labor and resource security. 3) the information platform was provided for further work aimed at developing the mechanism for countering threats to labor and resource security.

Keywords: *labor and resource security, labor and resource ensuring, labor resources, labor potential, threats to labor and resource security.*

Постановка проблеми. Особливості трансформаційних процесів вітчизняної економіки, які пов'язані із економічною та політичною нестабільністю, негативно впливають на трудоворесурсне забезпечення країни, що вимагає більш глибокого дослідження проблеми забезпечення трудоворесурсної безпеки. Теоретичні дослідження в рамках трудоворесурсної безпеки дають можливість створити інформаційну платформу для ефективної протидії загрозам національній безпеці в частині трудоворесурсного забезпечення.

Актуальність питання трудоворесурсної безпеки у великій мірі обумовлена самою природою трудових ресурсів. Адже трудові ресурси – це люди, які є перш за все громадянами країни і найвищою цінністю держави.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Проблематикою, яка пов'язана з відтворенням трудового потенціалу країни в рамках забезпечення національної безпеки, займалися такі науковці як Афендікова Н. О, Бажан І. І., Бондаренко Л. Н., Качан Є.П., Наконечна Г. Ф., Мельничук Д.П. Дослідження демографічних чинників реалізації трудового потенціалу здійснювали вчені: Аникаєва А., Бугуцький О. А., Грішнова О., Герасименко О. Давидюк Т., Лібанова Е. М., Качан Є., Мельник С., Пасєка А., Рогожин, О. Г., Шаульська, Л. В., та ін. Вплив міграційних процесів на рівень безпеки трудового потенціалу вивчали в свої працях науковці: Аксьонова С. Ю., Балабанова Г. П., Гайгер М., Драгунова Т. А., Крупка Л. С., Леонтенко О. М., Малиновська О. А., Романюк та ін. Віддаючи належне вищезазначеним та іншим науковцям, що вивчали основні аспекти функціонування трудоворесурсного забезпечення нашої країни, водночас вбачаємо за необхідне долучитися до процесу дослідження такої важливої складової національної безпеки України, як трудоворесурсна безпека, оскільки саме ця ланка дослідження потребує додаткового теоретичного та прикладного напрацювання.

Метою статті є розгляд теоретичних аспектів забезпечення трудоворесурсної безпеки шляхом уточнення змісту базових понять.

Виклад основного матеріалу. Трудові ресурси – це без перебільшення головний ресурс будь-якої країни, оскільки саме він в найбільшій мірі здатний забезпечити відтворювальні процеси в економіці, а відтак і зростання соціально-економічного рівня країни. Трудоворесурсна безпека, як складова національної безпеки визначає рівень розвитку держави як в соціальному так і в економічному аспектах. Трудоворесурсна безпека залежить від цілого ряду чинників та обумовлена природою трудових ресурсів і всіма категоріями, що з нею пов'язані.

Саме тому, для більш детального розгляду питання трудоворесурсної безпеки нами пропонується короткий аналіз понятійно-категоріального апарату трудоворесурсної безпеки, що дасть можливість прослідкувати зв'язок основних понять, що відображають процес забезпечення трудоворесурсної безпеки. До даного апарату слід віднести такі поняття як трудові ресурси, трудовий потенціал, трудовий потенціал людини, безпека, загроза.

Поняття «трудові ресурси», науковцями трактується по-різному, однак скрізь прослідковується однотайне визначення їх як певної частини працездатного населення.

Трудові ресурси – це частина працездатного населення, яка володіє фізичними й розумовими здібностями і знаннями, необхідними для здійснення суспільно корисної діяльності. Саме так трактують трудові ресурси Є. Качан, Г. Баб'як та Г. Запорожан [11]. Більш розлого підходять до трактування трудових ресурсів такі науковці як А. Колот, О. Грішнова та О. Герасименко, які відносять до них частину населення країни, що за своїм фізичним розвитком, розумовими здібностями здатна працювати в народному господарстві і вказують на те, що ця частина охоплює як реальних працівників, які вже зайняті в економіці країни, так і потенційних, які не зайняті, але можуть працювати [5]. На думку Т. Давидюк, трудові ресурси є формою вираження переважної частини людських ресурсів, це частина населення країни, яка, маючи відповідні психофізіологічні, фізичні

та інтелектуальні якості, здатна виробляти матеріальні та духовні блага й послуги, щоб здійснювати корисну діяльність. При цьому, автор додає, що основними критеріями, які визначають трудові ресурси є вік і працездатність людини [4].

Беручи за основу цитовані вище визначення, можна зробити висновок, що основними складовими суті трудових ресурсів є вираження їх через реальну чи потенційну корисну діяльність працездатної частини населення.

В науковій літературі не існує одного підходу і до трактування такого поняття як «трудова потенціал». На думку О. Грішної, С. Пасеки та А. Пасеки, трудова потенціал – це інтегральна динамічна система, яка включає демографічну, економічну та соціальну складові, які об'єднані трудовою діяльністю [13]. Л. Шаульська трактує трудовий потенціал як ресурси або запаси праці, якими володіє суспільство, реальне значення цього показника визначається, на думку науковця, чисельністю працездатного населення та його якісними характеристиками (стать, вік, освіта, професійна підготовка тощо) [15]. Дане твердження корелює трудовий потенціал із чисельністю працездатного населення та відображає якісний підхід до його оцінки. Визначаючи суть трудового потенціалу, А. Кібанов розглядає його через призму особистих якостей людини. На думку науковця, трудова потенціал – це сукупність фізичних і духовних якостей людини, що визначають можливість і межі її участі у трудовій діяльності, здатність досягти у певних умовах певних результатів, а також вдосконалюватись в процесі праці [14]. Іншими словами, вчений трактує трудовий потенціал, як потенціал конкретної людини, що задіяна у процесі суспільної діяльності. Д. Мельничук під трудовим потенціалом людини розуміє характеристику ефективності сполучення та збалансованості окремих структурних елементів її працездатності, а також характеристику відповідності змісту цих елементів вимогам зовнішнього середовища [7]. Віддаючи належне визначенням А. Кібанова та Д. Мельничука, вважаємо за необхідне відмітити, що окрім зазначених факторів, що визначають рівень трудового потенціалу людини, на нашу точку зору, необхідно дещо розширити перелік цих чинників

Отже, на нашу думку, трудова потенціал людини – це потенціал окремої працездатної людини, яка здатна його реалізувати в процесі суспільно-корис-

ної діяльності і який формується на основі її фізичних, інтелектуальних здібностей, моральних установок, духовних цінностей, рівня освіти та культури.

Наступний термін «безпека» як філософська категорія відображає життєздатність і життєстійкість об'єктів матеріальної природи. Згідно зі словником С. Ожегова, безпека трактується як стан, при якому не загрожує небезпека, є захист від небезпеки [8].

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про основи національної безпеки України», національна безпека України – захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз [6].

В науковій літературі поняття «безпека» трактується по-різному, в залежності від напрямку дослідження. Найбільш узагальнений підхід ми знаходимо в дослідженні І. Підлужної. На думку автора, безпека – це такий стан певного об'єкта, при якому він знаходиться в стані захищеності [9].

Досліджуючи феномен безпеки А. Гриценко, розглядає його, як багатоаспектне явище і виокремлює такі підходи до його трактування: безпека як стан захищеності інтересів; безпека як стан (умова) діяльності, що сприяє збереженню і успішному функціонуванню суб'єкта (об'єкта); безпека як специфічна діяльність з виявлення та нейтралізації небезпек; безпека як фактор розвитку; безпека як стійкість (стабільність) нелінійних систем, що самоорганізуються [2].

Проаналізувавши вищезазначені трактування ми виділили основні аспекти поняття «безпека», які відображають його суть, а саме: стан захищеності об'єкта (суб'єкта) від загроз, цілісність, стійкість та розвиток самоорганізуючої системи.

Таким чином в контексті забезпечення трудових ресурсів безпека – це такий стан за якого трудові ресурси захищені від різного роду загроз і здатні до самовідтворення.

Як ми можемо спостерігати із вищезазначеного, до понять, які безпосередньо пов'язані із поняттям «безпека» відноситься поняття «загроза». В загальному розумінні, загроза – це можливість або неминучість виникнення чогось небезпечного, прикрого, тяжкого для кого-, чого-небудь. Саме таке тлумачення цього поняття ми знаходимо в сучасному тлумачному словнику української мови [12].

Звертаючись до ст. 1 Закону України «Про основи національної безпеки України» читаємо

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

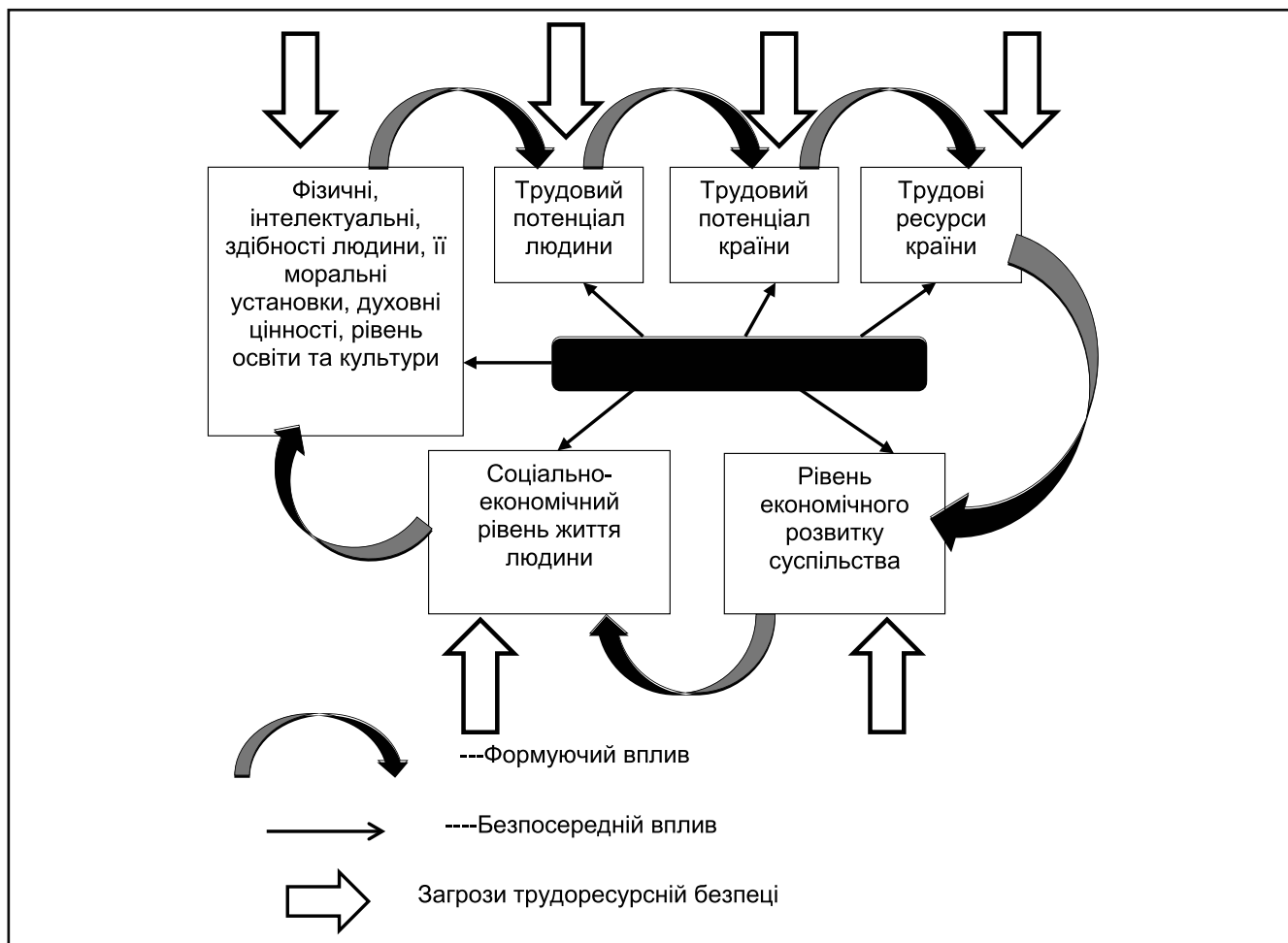
: «загрози національній безпеці – наявні та потенційно можливі явища і чинники, що створюють небезпеку життєво важливим національним інтересам України» [6].

В контексті реалізації національних інтересів Б. Губський розглядає загрози як фактори, що безпосередньо чи у перспективі унеможливають або ускладнюють реалізацію національних економічних інтересів, створюючи перешкоди на шляху нормального розвитку економіки і небезпеку незалежному державному існуванню та добробуту народу [3]. На рівні регіону, науковцями З. Герасимчуком та Н. Вавдіюк загрози трактуються як негативні чинники, які здійснюють дестабілізуючий вплив на функціонування економіки регіону, порушуючи її стійкість до задоволення потреб населення [1]. На рівні підприємства С. Покропивний визначає загрози як потенційні або реальні дії фізичних чи юридичних осіб, які порушують стан захищеності суб'єкта підприємницької діяльності і здатні привести до припинення його діяльності або до економічних та інших втрат [10].

Узагальнюючи вищезазначені трактування загроз на різних рівнях соціально-економічних систем та беручи до уваги, що трудоворесурсна безпека охоплює всі ці рівні, можна дійти висновку, що в контексті трудоворесурсної безпеки загрозами визнаються будь-які негативні чинники, що потенційно або реально впливають на стабільність відтворення трудових ресурсів і погіршують умови реалізації трудового потенціалу.

Проаналізувавши понятійно-категоріальний апарат трудоворесурсної безпеки та дослідивши взаємозв'язок між основними його складовими, ми прийшли до висновку, що трудоворесурсна безпека як одна із складових національної безпеки відображає такий стан трудових ресурсів та трудового потенціалу країни, за якого відбувається їх постійне самовідтворення та підвищення ефективності.

Відомо, що кожен член суспільства є потенційним споживачем і примножувачем національного багатства. Кожен член суспільства впливає на рівень економіки споживаючи і виробляючи суспільно-корисні блага. Стабільність економіки бу-

Кругообіг чинників впливу на трудоворесурсну безпеку

де забезпечена при умові, якщо так званий кругообіг благ буде збалансованим, іншими словами ресурсів для створення цих благ повинно бути достатньо. Складові понятійно-категоріального апарату трудоресурсної безпеки перебувають в такому ж кругообігу і через взаємовплив формують одна одну (див. рисунок).

Так фізичні, інтелектуальні здібності людини, її моральні установки, духовні цінності, рівень освіти та культури – це основні формуючі чинники трудового потенціалу окремої людини, який в свою чергу є формуючим елементом трудового потенціалу країни, а той в свою чергу джерелом, що формує трудові ресурси. Завдяки трудовим ресурсам реалізуються відтворювальні процеси в економіці, що забезпечують її розвиток, який в свою чергу визначає соціально-економічний рівень життя кожної людини.

Слід відмітити, що в цьому кругообігу поряд із формуючим впливом на кожну із складових трудоресурсної безпеки чинять вплив потенційні та реальні загрози у вигляді дестабілізуючих факторів.

Рівень трудоресурсної безпеки доцільно розглядати через збалансованість кругообігу чинників впливу на кожну із її складових. В свою чергу, принцип збалансованості чинників впливу може бути дотриманим лише за умови зменшення загроз, що спотворюють формуючий вплив.

Варто зазначити, що рівень життя кожного окремого громадянина, визначає його мотиваційну здатність розвивати свій власний трудовий потенціал. Фактори, що впливають на рівень життя кожного члена суспільства, можна класифікувати за різними ознаками. Однак в рамках досліджуваного питання ми зупинимось на тих чинниках, що безпосередньо пов'язані із трудоресурсною безпекою.

Трудоресурсна безпека, як складова національної безпеки в свою чергу включає демографічну, соціально-економічну та політичну складові, які обумовлюють якісний та кількісний стан трудового потенціалу країни (див. таблицю).

Відповідно, ключові загрози трудоресурсній безпеці розглядаються через призму соціально-економічного, політичного та демографічного середовища нашої країни, що є основою для розроблення адекватних захисних заходів на державному рівні.

Висновки

Підводячи підсумок, слід зазначити, що трудоресурсна безпека, як складова національної безпеки, має розглядатися в контексті захисту національних інтересів держави, суспільства та громадянина, оскільки вона визначає спроможність і здатність як окремого громадянина так і держави в цілому захищати свої інтереси через ефективну реалізацію трудового потенціалу.

Ключові загрози трудоресурсній безпеці

Загрози		Результати негативної дії загроз
Демографічні	Зменшення тривалості життя	За рахунок зменшення кількості населення країни, зменшується його працездатна частина та суттєво погіршується рівень якості трудових ресурсів через міграцію
	Зменшення народжуваності	
	Зниження рівня здоров'я нації	
	Збільшення смертності населення	
	Від'ємне сальдо міграції	
Незбалансований розподіл населення на території країни		
Соціально-економічні	Зубожіння населення, зниження рівня життя	Вкрай несприятливі умови для реалізації трудового потенціалу в Україні є причиною від'їзду значної частини населення за кордон та зниження його трудового потенціалу в тому числі через відсутність економічних стимулів.
	Недостатня соціальна захищеність населення	
	Неефективний механізм регулювання ринку праці в частині визначення вартості і ціни праці, а також забезпечення гідних умов праці.	
	Несприятливі умови ведення малого і середнього бізнесу	
Політичні	Відсутність ефективних програм по врегулюванню міграційних процесів	Відсутність ефективного правового поля регулювання трудоресурсної безпеки та механізмів протидії її загрозам
	Тривалість політичних конфліктів всередині владних структур	
	Відсутність ефективної політики держави щодо врегулювання збройних конфліктів	
	Низька ефективність державної політики щодо підвищення доходів населення	

Проведене дослідження складових трудово-сурсної безпеки та основних факторів впливу на її рівень, забезпечує інформаційну платформу для подальшої роботи у напрямку формування механізму протидії загрозам трудоворесурсній безпеці.

Список використаних джерел

1. Герасимчук З.В. Економічна безпека регіону: діагностика та механізм забезпечення : моногр. / З.В. Герасимчук, Н.С. Вавдіюк. – Луцьк : Надстир'я, 2006. – 243 с.
2. Гриценко А.А. Теоретико-методологические подходы к определению понятия безопасность / А. Гриценко // Вестник НГУ. Серия Философия. – 2008. – Т.6, Выпуск 3. – С. 86–91.
3. Губський Б.В. Економічна безпека України: методологія виміру, стан і стратегія забезпечення : моногр. / Б.В. Губський. – К.: Укрархбудінформ, 2001. – 121 с.
4. Давидюк Т.В. Трудові ресурси, трудовий потенціал, робоча сила, людський капітал: взаємозв'язок категорій // Вісник ЖДТУ. – 2009. – №1(47). – С. 30–35.
5. Економіка праці і соціально-трудові відносини : [підручник] / [А.М. Колот, О.А. Грішнова, О.О. Герасименко та ін.; за наук. ред. А.М. Колота. – К.: КНЕУ, 2009. – 711 с.
6. Закон України «Про національну безпеку України» 2469–VIII від 21.06.2018. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua.
7. Мельничук Д.П. Трудовий потенціал в системі оцінки людського капіталу України // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. – 2007. – № 4 (42). – С. 224–231.
8. Ожегов С. И. Толковый словарь русского языка / С. И. Ожегов, Н. Ю. Шведова. – М. : Азбуковник, 1998. – 944 с.
9. Підлужна І. О. Організація управління економічною безпекою підприємства: автореф. дис. канд. екон. наук : 08.06.01 / І. О. Підлужна ; НАН України; Ін-т екон. промисловості. – Донецьк, 2003. – 20 с.
10. Покропивний С.Ф. Підприємство: стратегія, організація, ефективність / С. Ф. Покропивний, В.М. Колот. – К.: КНЕУ, 1998. – 352с.
11. Регіональна економіка : [підручник / Качан Є.П., Баб'як Г.П., Запорожан Л.П. та ін. ; ред. Є.П. Качана]. – К. : Знання, 2011. – 671 с.
12. Сучасний тлумачний словник української мови / уклад. Л.П. Олексієнко, О. Л. Шумейко. – Кобза, 2005. – 544 с.
13. Трудовий потенціал України : оцінка стану, ефективність використання, стратегічні напрями розвитку : Монографія [О.А. Грішнова, С.Р. Пасека, А.С. Пасека] : за наук. ред. д-ра ек.н., проф. О.А. Грішнкової. – Черкаси : видавництво ТОВ «МАКЛАУТ», 2011. – 360 с.
14. Управление персоналом организации : учебник / под ред. А.Я. Кибанова. М., 1999. 512 с.
15. Шаульська Л.В. Стратегія розвитку трудового потенціалу України : [монографія] / Л.В. Шаульська. – Донецьк : НАН України ; Ін-т економіки промисловості, 2005. – 502 с.

References

1. Gerasymchuk Z.V. (2006) Ekonomichna bezpeka regionu: diagnostyka ta mexanizm zabezpechennya : monogr [Economic security of the region: diagnostics and mechanism of provision: monograph] – 243 p. [in Ukrainian].
2. Grycenko A.A. (2008) Teoretyko-metodologicheskye podhody k opredelenyyu ponyaty`ya bezopasnost [Theoretical and methodological approaches to the definition of the concept of security] Vestnyk NGU. Serya Fylosofya. – T.6, Vipusk 3. – 86–91. [in Ukrainian].
3. Gubsky B.V. (2001). Ekonomichna bezpeka Ukrayiny: metodologiya vymiru, stan i strategiya zabezpechennya : monog. – K.: Ukrarxbudininform [Economic security of Ukraine: measurement methodology, state and strategy of provision: monograph] – 121 p. [in Ukrainian].
4. Davydyuk T.V. (2009). Trudovi resursy, trudovyy potencial, robocha syla, lyudskyy kapital: vzayemozvyazok kategorij [Labor resources, labor potential, labor force, human capital: interconnection of categories] Visnyk ZhDTU. 1(47). –P. 30–35. [in Ukrainian].
5. Kolot A.M., Grishnova O.A., Gerasymenko O.O. (2009). Ekonomika praci i socialno-trudovi vidnosyny : [pidruchny`k] [Economics of Labor and Social-Labor Relations: textbook]. – K.: KNEU– 711 p. [in Ukrainian].
6. Zakon Ukrayiny (2018) «Pro nacionalnu bezpeku Ukrayiny» 2469–VIII vid 21.06.2018» [The Law of Ukraine «On National Security of Ukraine»] Retrieved from: zakon.rada.gov.ua. [in Ukrainian].
7. Melnychuk D.P. (2007). Trudovy potencial v systemi ocinky lyudskogo kapitalu Ukrayiny [Labor potential in Ukraine's human capital assessment system] // Visnyk ZhDTU. Ekonomichni nauky. –4 (42). – P. 224–231. [in Ukrainian].
8. Ozhegov, S. Y., Shvedova N. Yu. (1998). Tolkovi slovar russkogo yazika [Explanatory dictionary of the Russian language]. – M. : Azbukovnyk. – 944 p. [in Russian].
9. Pidluzhna I. O. (2003). Organizaciya upravlinnya ekonomichnoyu bezpekoju pidpryemstva: avtoref. dys. kand. ekon. nauk : 08.06.01 [Organization of

management of economic security of the enterprise: the dissertation author's abstract] – 20 p. [in Ukrainian].

10. Pokropyvny S.F. (1998). Pidpryemstvo: strategiya, organizatsiya, efektyvnist [Enterprise: strategy, organization, efficiency]. – K.: KNEU. – 352 p. [in Ukrainian].

11. Kachan Ye.P., Babyak G.P., Zaporozhan L.P. (2011). Regionalna ekonomika : pidruchnyk. [Regional economy: textbook] – K. : Znannya.. – 671 s. [in Ukrainian].

12. Shumejko O. L., Oleksiyenko L.P (2005). Suchasny`j tlumachny`j slovnyk ukrayinskoyi movy [Modern Dictionary of the Ukrainian Language] – Kobza. – 544 p. [in Ukrainian].

13. Grishnova O.A. (2011). Trudovy potencial Ukrayiny : ocinka stanu, efektyvnist vykorystannya, strategichni napryamy rozvytku : Monografiya [Labor potential of Ukraine: assessment of the state, efficiency of use, strategic directions of development: monograph] TOV «MAKLAUT». – 360 p. [in Ukrainian].

14. Kibanov A.Ya. (1999). Upravlennya personalom organizatsiyi: [personnel management organization: textbook] uchebnyk. M., 512 p. [in Russian].

15. Shaulska L.V. (2005). Strategiya rozvytku trudovogo potencialu Ukrayiny : [monografiya] [Strategy of development of labor potential of Ukraine: monograph] In-t ekonomiky promyslovosti,. – 502 p. [in Ukrainian].

Дані про автора

Боднар Назар Романович,

аспірант, Львівський державний університет внутрішніх справ

e-mail: shtangret.am@ukr.net

Данные об авторе

Боднар Назар Романович,

аспірант, Львовский государственный университет внутренних дел

e-mail: shtangret.am@ukr.net

Data about author

Nazar Bodnar,

Postgraduate, Lviv State University of Internal Affairs

e-mail: shtangret.am@ukr.net

УДК 001.102:330.341.1:334.716:657

ЛАПАКУЛИЧ М.Ю.

Концептуальні засади формування економічного потенціалу в системі бухгалтерського обліку підприємства

Предметом дослідження є концептуальні засади формування економічного потенціалу в системі бухгалтерського обліку підприємства.

Мета дослідження. Визначити, що різні частини, властивості економічного потенціалу підприємства поєднуються в інформаційній системі обліку в єдине ціле, повністю інтегруються в доданій вартості.

Методи дослідження. У роботі використані діалектичний метод наукового пізнання, метод аналізу і синтезу, порівняльний метод, метод узагальнення даних.

Результати роботи. У статті наведено трактування поняття «економічний потенціал». Доведено, що вихідною базою формування економічного потенціалу підприємства є елементи створеної доданої вартості.

Висновки. Результатами проведеного дослідження стали наступні висновки: обґрунтовано підхід до ідентифікації змісту економічного потенціалу через інформаційні ресурси бухгалтерського обліку як системного явища. Доведено, що вихідною базою формування економічного потенціалу підприємства є елементи створеної доданої вартості, які включають розподілену амортизаційну вартість необоротних активів, доходи працівників, витрати на соціальні заходи, податкові платежі, чистий фінансовий результат.

Ключові слова: бухгалтерський облік, доходи, витрати, податки, амортизація, прибуток, комерційні активи, додана вартість.

ЛАПАКУЛИЧ М.Ю.

Концептуальные основы формирования экономического потенциала в системе бухгалтерского учета предприятия

Предметом исследования являются концептуальные основы формирования экономического потенциала в системе бухгалтерского учета предприятия.